

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

ק

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פ"ט מכלת
שבת הלכה י' פסח
פסח כג ע"פ א"ר
הימן רע"א סוף ד'

משפחה ס"א - והי' ארבעי ליה למיתני מט' שעות ומתלה וליק' וקא טנה קמים לך מהתנה הכי מט' שעות ולמעלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחלה לרבי יוסי אלטריר דקמשמע לן דמורה רבי יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

[שבת פ' וט"ז]
[מסכתא]
דברכות פ"ה

דילמא משבשתא היא א"ל מרימר ואיתמא רב יימר **אנא איקלעי** לפירוקיה **דרב פנחס בריה דרב אמר** וקם **תנא ותני** המין ומיבלה מיניה, **אי הכי קשיא** אלא מחזרתא **כדב"ב הונא** ולרב הונא **מי ניהא** והאמר **רבי ירמיה א"ר יוחנן** ואיתמא **אר אבהו א"ר יוסי בר רבי חנינא** הלכה כר' יהודה **בערב הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש** הלכה כר' יהודה **בערב הפסח** *מכלל דפליגי **רבי יוסי ברווחין** **הלא הלכה** מכלל דפליגי **בהפסקה דתנא ומפסיקין** לשבתות **דבר רבי יהודה**

רבי יוסי אומר אין מפסיקין, ומעשה ברשב"ג [ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעבו וקדש עליהם היום **א"ל רשב"ג לרבי יוסי ברבי רצונך** נפסיק, וניחוש לדברי יהודה חבירנו; **אמר לו** : בכל יום ויום אחת מחבב דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אחת מחבב דברי רבי יהודה בפני הגם לכבוש את המלכה עמי בביתא, **איכ לא נפסיק, שבא ידאו התלמידים** ויקבעו הלכה לדורות, **אמר : לא זו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי**

אמר רב יהודה אמר **שמואל** אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי **אלא אפורס מפה ומקדש איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל** בשם **שמפסיקין** לקידוש

ק

לא גרס דלמי דהא דברייתא לא פליגי בהפסקה דפסח אלא כדתניא גרס ומייתי כי היכי דפליגי בהפסקה דשבת הכי קים ליה דפליגי נמי בהפסקה דפסח ומורי רבינו יחיאל אומר דגרס דתניא שרידיק מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו אפילו בערב הפסח דאין מתחילין דבע"ש שרי רבי יוסי אפ"ל להתחיל עוד נראה דאמר לקמן (ד' קכ"ג) בני חברה שהיו מסובין וקדש ט' וקמי' פלוגתא דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא קמי' וקידש בין שבת בין פסח :

מפסיקין לשבתות פ"י בעקירת שולחן כדמוכח בסמוך והיינו שמנצח ברכת המזון כדתניא לקמן (ס"ג) ראשון אומר עליו ברכת המזון והיו רגילין לסלק השולחן לפני ברכת המזון כדאמר דפרק [כ"ד] מברכין [בכרת דף מ"ג] סילק אסור מלאשל ולכן קאמר בסמוך דבעי לר' יהודה עקירת שולחן ולספרים דגרסי לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום ושני ברכת המזון היו עוקרין את השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלא שהקידוש עושה קודם לפי שאסור לשותת כוס של ברכת המזון בלא קידוש דע"כ עקירת שולחן אינו בין קידוש לברכת המזון מדקאמר פורס מפה ומקדש ופריסת המפה היא במקום עקירת שולחן לרבי יהודה : **ר"י יוסי** אומר אין מפסיקין וגומר כל הסעודה ומנצח ברכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח דברייתא דלקמן (דף ק"ג) משמע דאין לרצח לעשות סעודה לשם שבת דלי לרצח מה לו להמתין ופסיק מיד ור"ת וא"ר יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקום סעודה ו"ל דחשיב קידוש וואתה סעודה עולה לו לסעודה שמי' אחר הסעודה עושה קידוש וואתה סעודה עולה לו לסעודה שבת כדמוכח כדוספתא דקמי' במילתיה דרבי יוסי ומזכיר של שבת דברכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי א"ר יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת ו"ל יעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברכת המזון תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקת ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל : **אין** מפסיקין - בהתחילו בהיתר איירי דבהתחילו באסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמייתי דקמי' וקידש עליו היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות ו"ש אפ"ל להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (דף מ"ג) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפ"ל בהיתר מפסיקין דברכת המזון דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה כהוא עובדא מכלל דלכתחלה לא ק"ל כוותיה ועוד כה"ג דבע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל להתחיל לא וע"כ ה"פ דלא ק"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא להתחיל : **שהיו** מסובין והתחילו בהיתר שהרי רבי יהודה היה שם - ה"ג כדוספתא אמר לו א"ל לא, נפסיק וה"פ א"ל כיון שמחית לא נפסיק שמה יראו התלמידים : **א"ר** פורס מפה ומקדש פ"י רב"ש דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שבת להמתיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן דברייתא דקמי' פורס מפה ומקדש לא מיירי בהפסקה אכילה אלא בלא להתחיל לאכול ובתום דחק דשמואל סבר כחכמים דכ"י איתא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל ז' דרבי ר' יהודה ור' יוסי אכל חכמים אומרים פורס מפה ומקדש ולרצח דלקדק כמאן הלכה דאע"כ דאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוליואיהו (ש"ס ד' מ"ג) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא ח"ר יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' ק"ה) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואל"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק ומסתת ע"ג (ד' א') :

רשב"ג דילמא משבשתא ס"א דה"ל למיתני מט' שעות ומתלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין דקמ"ל דמודר ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

רשב"ג דילמא משבשתא ס"א דה"ל למיתני מט' שעות ומתלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין דקמ"ל דמודר ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

רשב"ג דילמא משבשתא ס"א דה"ל למיתני מט' שעות ומתלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין דקמ"ל דמודר ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

רשב"ג דילמא משבשתא ס"א דה"ל למיתני מט' שעות ומתלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין דקמ"ל דמודר ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

רשב"ג דילמא משבשתא ס"א דה"ל למיתני מט' שעות ומתלה אלמא מתרחת היא : **בלא** מפורטת כרבי סוטה : **ומן** המנהג דקמי' מהתנה קמייתא - כמון למנהג קאמר : **פסחא פלגני** - **לפסחא** - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי, דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק, אבל להתחיל מודר ר' יוסי דאסור ומתניתין דקמ"ל דמודר ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : **דסניא** - דבהפסקה נמי פליגי : **אין סלכס כרבי יוסוס** - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : **ולא כרבי יוסי** - דאמר אין מפסיקין כלל : **אלא פורס מפס** - על השולחן ומקדש היום ומזור ואוכל :

רבינו הגאון
ואוקי' רב הונא
למתני' כר' יוסי ובערב
הפסח משום דהוה
דמשה אסור למילי מן
המנהג ולפע"ה וסודר
ליה לר' יהודה בערב
הפסח הוא דאמר ר' יוחנן הלכה כר' יהודה
בערב הפסח והלכה כר'
יוסי בערבי שבתות
ובערבי ימים טובים
אוקי' מהלכה דתנא
מפסיקין לשבת ועוקרין
את השולחן ומקדשין
ומברכין ברכת המזון
דברי ר' יהודה ר' יוסי
אמר אין מפסיקין אלא
נוטרין סעודתן ומברכין
ברכת המזון ואחר כך
מקדשין ומעשה בר"ג
ור' יוסי ר' יהודה
שהיו מסובין בעבו וכו'
עד לא זוו משם עד
שקבעו הלכה כר' יוסי
אמר רב יהודה אמר
שמואל אין הלכה לא
כר' יהודה ולא כר'
יוסי אלא פורס מפה
ומקדש תניא נמי הכי
שהיון שאין מביאין
השולחן א"כ קיש ואם
הביא פורס מפה ומקדש :

גליון הש"ס
תרום ד"ה מכלל : ודייק
מדלמי' אין מפסיקין
וכי' דבע"ש שרי ר"י אפי'
להתחיל : קשה לי הא רמי
אמר דאין מפסיקין אפי'
אחר שמתקן להתחיל
אסור קודם קידוש דמי'
אין מפסיקין ו"ע :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :

הגהות
הב"ח
(ה) רשב"ג
ד"ה מפסיקין
וכי' שם שמתקן
לר' יהודה
כ"ל וימיה
אפילו מתקן :